

*Довбня Анастасія Леонідівна,
Кучма Марія Володимирівна*

студентки 2-го курсу факультету міжнародно-правових відносин
Національного університету «Одеська юридична академія»

**ЖОРСТОКЕ ПОВОДЖЕННЯ З ТВАРИНАМИ –
АНТИГУМАННІСТЬ ХХІ СТОЛІТТЯ**

Актуальність теми обумовлена тим, що сучасний період розвитку суспільства характеризується як час цілеспрямованого створення правової держави в рамках підтримки широкого інформаційного поля. При цьому, в країні здійснюються соціально-економічні реформи, йде процес демократизації всіх сторін суспільного життя, який неможливий без зміцнення законності та правопорядку, а також забезпечення належного рівня моральності.

Саме тому поводження з тваринами є важливою стороною діяльності людини, яка зачіпає інтереси і почуття багатьох людей, відбивається на морально-етичному, соціальному і економічному житті суспільства. Жорстокість по відношенню до тварин сприяє формуванню у правопорушників почуття байдужості до страждань живих істот, породжує агресивність і насильство по відношенню до оточуючих. Впливає на свідомість як осіб, які безпосередньо здійснюють жорстокі дії, так і осіб, які є очевидцями подібних діянь [1, с. 117].

Питання взаємини людини і тварини в сучасних реаліях вже перестали бути просто міркуваннями про моральні засади діяльності людства. В даний час протидія жорстокості по відношенню до тварин стала серйозним фактором громадського, політичного та економічного життя багатьох країн. Аналіз ряду нормативних актів зарубіжних країн свідчить про те, що протидія не належному поводженню з тваринами є дуже важливою проблемою сучасного суспільства.

Жорстокість до тварин – це перший крок до злочину, жертвою якого стане людина. Чим це підтверджується? Ось шокуюча цифра: за даними інституту психіатрії імені В.П. Сербського не менше 85% злочинців, які скоїли тяжкі злочини, раніше жорстоко поводитися з тваринами. Аналогічні цифри наводять у Скотланд-Ярді і в ФБР. Криміналістика називає час переходу від жорстокості до тварин до насильства над людиною – всього 2-3 роки [2].

У всьому цивілізованому світі факти жорстокого поводження з тваринами беруться під пильний контроль відповідних відомств. Зокрема, Сенат США прийняв законопроект, за яким випадки жорстокого поводження з тваринами включаються в окремий список, який в подальшому не тільки дозволяє уникнути випадків жорстокості по відношенню до тварин, а й дає правоохоронним органам інструмент

запобігання насильницьких злочинів відносно людей і охорони громадського правопорядку.

В більшості країн закони щодо захисту тварин діють понад 20 років. В Україні ж на сьогоднішній день правова база щодо захисту тварин представлена статтею 299 Кримінального кодексу України [3], яка не поширюється на види, які використовуються задля прагматичних потреб людини. Навіть за фактами жорстокого поводження з тваринами компаньйонами — кішками та собаками — залучити за цією статтею винних вкрай важко, оскільки правоохоронними органами на місцях вона ігнорується. Жорстоке поводження з тваринами в різних сферах за останні роки досягла невимовних розмірів: фотобізнес з тваринами, бої собак, пересувні зооцирки, браконьєрство, умертвіння бездомних тварин препаратами, «прокатний» бізнес з кіньми, пропаганда жорстокості в ЗМІ, сайти зі сценами знущань над тваринами, публічне бийство тварин в дні релігійних свят та інше [4, с. 208].

Ми вважаємо, що найбільш вагомою помилкою законодавства є те, що тварини постають перед громадянами як приватна власність. Так, згідно цивільного законодавства до тварин застосовуються режим майна. Усунувши існуючу прогалину в законодавстві, можна домогтися ефекту ясності, чіткості поняття і головне, розмежувати тварину (як одухотворений об'єкт) від приватної власності (як неживого об'єкта).

Таким чином, щоб уникнути жорстокості по відношенню до тварин, перш за все, їх ні в жодному разі не можна розглядати як приватну власність. Вихідна дискримінація безпосередньо прищеплює громадянину усвідомлення першості над тваринами і незаперечного лідерства в тваринному світі. Викоренивши вказаний недолік і наклавши заборону на використання чотириногих істот для отримання їжі, одягу, в індустрії розваг і експериментах, можна тим самим значно поліпшити ступінь їх захищеності, за винятком тих регіонів, де полювання на тварин є єдиним способом забезпечити своє існування і традиційно є історично сформованим виглядом діяльності деяких народів. Захисники прав тварин, що працюють в міжнародних організаціях, стверджують, що тварини це особистості, а не приватна власність. На наш погляд, тварини мають бути зведені на один щабель з людиною і бути частиною морального співтовариства.

Необхідність удосконалення законодавства щодо захисту тварин продиктована не тільки співчуттям до «братів наших менших», але і благотворним впливом таких моральних норм на взаємини людей в суспільстві.

В Україні набув чинності закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження гуманного ставлення до тварин» від 22.06.2017р. [5] про посилення відповідальності за жорстоке поводження з тваринами. Згідно із законом «Про захист тварин від жорстокого поводження» жорстоке поводження — це знущання над тваринами, побої або інші насильницькі дії, які завдали

тварині фізичний біль, страждання і не спричинили тілесних ушкоджень, каліцтва чи загибелі, залишення тварин напризволяще, у тому числі порушення правил утримання тварин [6].

У сучасному світі жорстокість по відношенню до тварин — це, на жаль, далеко не поодинокі епізоди, а сформувалася система с рисами зоосадизму. Наслідки ігнорування даної ситуації владними структурами катастрофічні — і для нещасних тварин, і для країни в цілому. Ускладнюється моральне розкладання суспільства, зростає жорстокість. Діти виростають, дивлячись на насильство, жорстокість, вбивства, торжество зла і безсилля добра.

Поняття співчуття, добра і співчуття закладається в дитинстві. Що станеться, якщо цього не зробити?

Покарання за безпосереднє заподіяння тварині шкоди вже закріплено в Кримінальному кодексі України. Однак для повного виправлення ситуації, що склалася щодо тварин необхідно узаконити і покарання за дії, прямо або побічно сприяють вчиненню даного роду злочинів. На думку Шуміло О. О. не тільки дії у вигляді жорстокого поводження з тваринами можна вважати злочином, але і байдужість, бездіяльність людей, присутніх при подібному поводженні, не кажучи вже про явну пропаганду знущань над тваринами. Всі люди мають свої власні пріоритети, і ніхто не може нав'язати громадянам любов до тварин, але, виходячи з природної моральності і органічності живого світу, необхідно поважати і захищати тварин. Корінь проблеми криється в нерозумінні того, що жорстокість до тварин це пролог до злочину проти особистості, проти людини: жодна собака не може бути так небезпечна як підліток, вихований на жорстокості [7, с. 121].

Ми вперто не хочемо звертати увагу на цю проблему зараз. Що ж, значить, звернемо увагу потім. Якщо не буде пізно ...

Отже, проблема жорстокого поводження з тваринами давно стала інтернаціональною. Досвід інших країн показує, що вона не вирішується без застосування і розширення кримінально-правових, адміністративних заходів. Недосконалість правових норм, що регламентують гуманне ставлення до тварин, призводить до численних випадків жорстокого поводження з ними, виникнення різних конфліктних ситуацій, які не мають найчастіше правового вирішення проблеми. В рамках європейського вектору інтеграції України необхідне зближення вітчизняного законодавства із правом ЄС, а також приведення його у відповідність до існуючих міжнародних стандартів.

Список використаних джерел

1. Александренко В. В. Поняття та способи жорстокого поводження з тваринами / В. В. Александренко // Юридична наука. — 2015. — № 6. — С. 116-120.

2. Национальный медицинский исследовательский центр психиатрии и наркологии им. В. П. Сербского. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://serbsky.ru/>
3. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2001. – № 25-26. – Ст. 131.
4. Зубченко Н. І. Добробут тварин та їх захист від жорстокого поводження: розвиток доктрини міжнародного права / Н. І. Зубченко // Актуальні проблеми політики. – 2015. – Вип. 54. – С. 203-211.
5. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження гуманного ставлення до тварин: Закон України від 22.06.2017 року № 2120-VIII// Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2017. – № 34. – Ст. 371.
6. Про захист тварин від жорстокого поводження Закон від 21.02.2006 року № 3447-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2006. – 27. – Ст. 230.
7. Шуміло О. О. Особливості детермінації жорстокого поводження з тваринами / О. О. Шуміло // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. – 2016. – Вип. 36(2). – С. 117-122.

Ключові слова: гуманне ставлення до тварин, жорстоке поводження, захист тварин, пропаганда жорстокості, антигуманність.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Заверюха М. М.

**Дяченко Ірина Станіславівна,
Кісіль Христина Вікторівна**

студентки 2-го курсу факультету міжнародно-правових відносин
Національного університету «Одеська юридична академія»

ОСОБЛИВОСТІ КЛІМАТИЧНИХ СТРАТЕГІЙ МІСТ ЯК ОДНОГО ІЗ ЗАСОБІВ НОРМАТИВНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛОКАЛЬНОЇ КЛІМАТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ

Клімат є нематеріалізованим природним ресурсом, який в силу своєї природи має особливості правового регулювання та охорони [1, с. 597]. Міжурядова група експертів зі зміни клімату дійшла висновку, що потепління кліматичної системи Землі є однозначним, і що діяльність людини дуже ймовірно є причиною цього потепління. Підраховано, що протягом останніх 25 років середня глобальна температура поверхні на планеті збільшилася приблизно на 0,74°C [2, с. 27]. Діяльність людини призводить до зростання концентрацій парникових газів в атмосфері, у тому числі вуглекислого газу (CO₂), метану (CH₄) та закису азоту (N₂O).

Викиди парникових газів, найімовірніше, є основною причиною поточних і майбутніх кліматичних змін. Вплив кліматичних змін виявляється у ефекті «теплого стресу», глобальному таненні